

Gozdarstvo v procesu prostorskega planiranja

Gozdarstvo - razumljeno kot stroka in kot lastniki gozdov - pokriva s svojo dejavnostjo več kot polovico slovenskega prostora. Pri svoji dejavnosti v gozdnem prostoru je razmeroma avtonomno, seveda v okviru določil zakona o gozdovih in drugih zakonskih predpisov. Zgradili smo tudi celosten sistem gozdnogospodarskega načrtovanja, ki je od klasičnega urejanja gozdov postopoma zajel mnogo širše vsebinsko področje. V zadnjih letih je postala pomembna tudi prostorska razsežnost načrtovanja. Pri tem pa smo naleteli na interese drugih uporabnikov gozdnega prostora, ki želijo, razumljivo, tudi imeti kaj besede pri načrtovanju gozdnega prostora. Načrtovana in z zakonom o gozdovih predvidena izdelava prostorskih delov gozdnogospodarskih načrtov v praksi ni zaživela, saj bi očitno pomenila preveč sektorski in parcialni pogled na (gozdni) prostor. To pa pomeni, da se bo treba aktivno vključiti v splošni sistem prostorskega planiranja in v planskem procesu uveljaviti tudi gozdarske interese ter jih soočiti in uskladiti z interesi drugih, sedanjih in potencialnih uporabnikov prostora. Tu pa se srečujemo s kar nekaj pastmi, iz katerih se ne znamo vedno spretno rešiti.

Najprej ostaja v naših vrstah še vedno vsebinsko ne dovolj razjasnjeno, kaj razumemo pod funkcijami in rabo gozdov. Funkcije gozdov so predvsem naravna danost, ki jo najbolj strokovno - tako po obsegu oz. intenziteti kot tudi prostorsko - lahko ugotovimo prav gozdarji, raba določene funkcije pa nastaja zaradi človekovih aktivnosti, ki jih sicer lahko usmerjamo, ne moremo pa jih zapovedovati. Kadar raba posamezne funkcije na določenem območju dobiva poudarjene razsežnosti ali jo je iz katerih koli razlogov treba posebej prostorsko opredeliti, je to stvar procesa prostorskega planiranja, to je procesa, v katerem se soočajo interesi in potrebe različnih uporabnikov gozda. V procesu prostorskega planiranja smo gozdarji le eden izmed udeležencev, resda lahko dobri poznavalci razmer, pa vendarle ne edini razlagalci resnic. Zato tudi ne moremo vstopati v ta proces s pozicij nadvlade in posebnih pooblastil, ampak kot enakopraven udeleženec.

Na drugi strani pa prav tako ne bi bilo dobro, da bi pristali na najrazličnejše poskuse prostorskih načrtovalcev, ki želijo v prostorskem smislu gozdni prostor po svoje razdrobiti na veliko število kategorij in pri tem zanemarjajo eno izmed temeljnih načel gozdarstva, da so gozdovi namenjeni mnogonamenski rabi, pa čeprav je ena izmed rab lahko bolj poudarjena. V sedanjem procesu izdelave in novelacije prostorskih planov je prav, da stopamo iz svojih ozkih strokovnih okvirov ter aktivno in argumentirano posegamo v ta proces.

Prof. dr. Iztok Winkler